

CUỘC HỌP LẦN THỨ 36 CỦA TỔ CHỨC SỞ HỮU TRÍ TUỆ THẾ GIỚI VỀ BẢN QUYỀN TRONG HOẠT ĐỘNG THƯ VIỆN

Tại kỳ họp lần thứ 36 của Ủy ban thường trực về quyền tác giả và các quyền liên quan (SCCR 36) tổ chức tại Geneva (Thụy Sĩ) cuối tháng 5/2018, IFLA đã nỗ lực ủng hộ các thư viện được hưởng những ngoại lệ và giới hạn tốt hơn về bản quyền. SCCR được tổ chức định kỳ 2 lần/năm để thảo luận những vấn đề liên quan đến bản quyền.

Trên thế giới, cán bộ thư viện đang hết sức nỗ lực để bắt kịp những thay đổi công nghệ nhằm hoàn thành sứ mệnh phục vụ công chúng. Tuy nhiên, ở nhiều nước, khung pháp lý không theo kịp kỷ nguyên số.

Khi nghiên cứu, giáo dục và di sản văn hóa đang ngày càng trở nên phổ biến trên toàn cầu, thì các thư viện không thể tiếp tục hoạt động trong một khuôn khổ hạn hẹp. Hoạt động trao đổi xuyên biên giới các công trình nghiên cứu cần có khung pháp lý phù hợp. Tổ chức sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) là diễn đàn quốc tế quan trọng có khả năng giải quyết được vấn đề đó.

Chương trình nghị sự

Các ngoại lệ và giới hạn cho hoạt động của thư viện và cơ quan lưu trữ được đề cập trong chương trình nghị sự chung liên quan đến việc bảo vệ các tổ chức phát thanh truyền hình, các ngoại lệ và giới hạn cho tổ chức nghiên cứu và giáo dục, đề xuất phân tích vấn đề bản quyền trong môi trường số, đề xuất về quyền “tiền bản quyền” (Resale royalty right) hoặc quyền truy đòi (droit de suite) và đề xuất tăng cường bảo vệ quyền của giám đốc nhà hát.

Các kế hoạch hành động

Trong cuộc họp trước đây của SCCR, Ông Daren Tang đến từ Singapo- Chủ tịch Ủy ban, cùng với Ban thư ký, đã đưa ra ý tưởng về dự thảo kế hoạch hành động của Ủy ban về chủ đề ngoại lệ và giới hạn về bản quyền.

Kế hoạch này là chủ đề chính của cuộc

thảo luận về thư viện lần này. Các nước thành viên đã tham gia thảo luận và thông qua kế hoạch cho giai đoạn từ nay đến cuối năm 2019. Kế hoạch hành động bao gồm những nội dung sau:

- Phân tích thông tin thu thập;
- Cập nhật về lưu trữ;
- Nghiên cứu phạm vi về bảo tàng;
- Nghiên cứu hoạt động của thư viện, cơ quan lưu trữ và bảo tàng;
- Hội nghị chuyên đề cấp khu vực;
- Hội nghị WIPO về các giới hạn và ngoại lệ.

Tập hợp thư viện, cơ quan lưu trữ và bảo tàng

Bản dự thảo kế hoạch hành động đã nêu ra nhiều lựa chọn khác nhau cho các thư viện, cơ quan lưu trữ và bảo tàng. IFLA, Hội đồng Bảo tàng quốc tế (ICOM) và Hội đồng Lưu trữ quốc tế (ICA) đưa ra lý do chính đáng để 3 tổ chức này được xem xét như một khối thống nhất. Các thư viện, cơ quan lưu trữ và bảo tàng có chung mục tiêu chính là thu thập, bảo tồn và đảm bảo truy cập đến các di sản văn hóa, vì vậy các chính sách ở tầm quốc tế cần phản ánh được nguyên tắc cơ bản này.

Trên tất cả các diễn đàn, IFLA đều nhấn mạnh tầm quan trọng của việc làm rõ mối quan hệ giữa các tổ chức thu bản quyền và các chính phủ, việc tập trung vào tình hình hoạt động cấp phép một cách linh hoạt và việc hiểu rõ tầm quan trọng của các ngoại lệ và giới hạn.

Ban thư ký WIPO đã bước đầu chấp nhận ý kiến trên và sẽ đưa ra một bản dự thảo Kế hoạch hành động khác. Đó sẽ là một bản thảo gồm thông tin chung có liên quan về chức năng của các tổ chức thu thập trên thế giới. Bản thảo này sẽ định hướng các chính sách của chính phủ về vấn đề nêu trên.

Sắp tới, IFLA sẽ vẫn tích cực cung cấp phản hồi cần thiết để các thành viên WIPO nhận thức rõ hơn về những vấn đề mà các tổ chức duy trì di sản văn hóa gặp phải trong thế giới số, và các giải pháp có thể đạt được tại WIPO.

IFLA hy vọng cộng đồng sẽ cùng chung tay. Tại SCCR 36, nhiều tổ chức thư viện và các thư viện tư đã thể hiện sự ủng hộ của họ. Hơn 20 lá thư của 15 quốc gia đã được gửi đi. Sự đóng góp này là chìa khóa và tạo điều kiện thuận lợi cho IFLA kêu gọi

các thành viên của WIPO thể hiện sự ủng hộ của họ trong suốt kỳ hội thảo.

Trước khi kỳ hội thảo tiếp theo diễn ra, IFLA kêu gọi tất cả mọi người hãy hành động ở tại quốc gia của mình để tăng cường nhận thức của cộng đồng về sự cần thiết của việc miễn trừ và giới hạn dành cho các thư viện tại WIPO.

Nguồn: ifla.org (ngày 7/6/2018)

HNM

Truy cập từ xa tới các nguồn tin KH&CN trong nước và quốc tế thông qua tài khoản Bạn đọc đặc biệt

Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia là cơ quan đầu mối phát triển nguồn tin KH&CN cho cả nước phục vụ hoạt động quản lý, nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ và đổi mới sáng tạo. Hiện nay, Cục Thông tin đã mua quyền truy cập tới các CSDL KH&CN hàng đầu thế giới như CSDL ScienceDirect, IEEE, Springer Nature, ACS, ProQuest Central, Scopus..., đồng thời xây dựng các CSDL công bố KH&CN Việt Nam và CSDL Nhiệm vụ KH&CN Việt Nam. Đây là bức tranh toàn cảnh về hiện trạng KH&CN trong nước, quốc tế; bộ sưu tập toàn văn bao trùm các tài liệu khoa học nòng cốt với nhiều tạp chí có chỉ số ảnh hưởng cao, nguồn thông tin thiết yếu đối với công tác nghiên cứu và đào tạo.

Nhằm cung cấp thông tin nhanh chóng, kịp thời, chính xác, mọi lúc mọi nơi, trên mọi thiết bị, Cục Thông tin đã đưa dịch vụ “Bạn đọc đặc biệt” vào phục vụ ở quy mô toàn quốc và được đồng đảo các nhà khoa học, cán bộ giảng dạy đánh giá cao. Với tài khoản Bạn đọc đặc biệt, Quý Bạn đọc có thể truy cập từ xa tới 250.000 công bố KH&CN trong nước; 25.000 nhiệm vụ KH&CN các cấp và 40 triệu tài liệu trên các CSDL KH&CN quốc tế.

Phí đăng ký sử dụng và khai thác dịch vụ như sau:

- Gói dịch vụ dành cho sinh viên: STD, KQNC (50.000 đ/năm/sinh viên).
- Gói dành cho học viên cao học, nghiên cứu sinh: STD, KQNC, ProQuest Central (100.000 đ/năm/account).
- Gói dành cho cán bộ nghiên cứu: Mọi CSDL trừ ScienceDirect (300.000 đ/năm/account).
- Gói đặc biệt: Mọi CSDL bao gồm cả ScienceDirect (500.000 đ/năm/account).

Cách thức đăng ký như sau:

- Gửi đơn có dán ảnh và đóng dấu giáp lai của cơ quan công tác, hoặc trường học.
- Mẫu đơn đăng ký bạn đọc lấy tại website: <http://db.vista.gov.vn>

Địa chỉ đăng ký sử dụng dịch vụ:

Thư viện KH&CN quốc gia (Phòng Công tác bạn đọc).

26 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Điện thoại: 024-39349928.

Email: bandoc@vista.gov.vn